A MURIT STELIAN STĂNICEL

Sunt oameni despre care e normal să crezi ca n'au voie să moară. Motivul: fiinţele lor sunt încărcate spiritual de idealuri care îşi aşteaptă o scadenţă visătoare în incertitudinea unui timp de condiţii vitrege. Şi, totuşi, ei mor. Dintre aceştia face parte şi Stelian Stănicel, omul care s'a stins din viaţa pământească în ziua de Duminică 24 Septembrie, la ora 8 seara, într'un spital din Miami-Miramar, Florida. O stingere care cumva a însemnat şi o eliberare din o povară de suferinţe de lungă durată, provocate de Zona Zoster care i-a afectat un ochi şi fruntea şi de care nu l-au putut cura nici cele mai celebre clinici. Dar, în pofida acestui lucru, Zona Zoster nu l-a stins. A venit să-l stingă o congestie cardiacă, cu urmarea ei, complicaţii la plămâni. Luni de zile, cât şi-a purtat suferinţa în locuinţă, trebuia să aibă lângă el o butelie de oxigen.

Dela Miami-Miramar, trupul neînsufleţit a fost transportat la locul odihnei de veci Cimitirul dela *"Vatra Românească"* (care e reşedinţă a Episcopiei Române din America, Grass Lake, Michigan), unde Miercuri 27 Septembrie, slujba înmormântării a fost oficiată de Episcopul Nathaniel, Arhimandritul D. Felix şi preoţii Dumitru Sasu, Constantin Tofan, Richard Grabowski şi Laurence Lazar.

Au luat parte: Traian şi Olga Lascu, Alexandru şi Larissa Nemoianu, Gas Vincent şi Mihai Tipa reprezentând Centrul de Documentare Român-American *"Valerian D. Trifa"*; Peter Mureşan, Louis şi Jeane Martin, D-na Petrescu, D-ra Ileana Tâmpeanu, Silvia Cheţan, Grigore şi Margarita Butoi, Hilde Fritsch, Dr. Mircea Ronnett, George Donev, Nicolae Pora, Tudor Murgoci, Eugen Bârsan, George şi Lina Bălaşu reprezentând prietenia, camaraderia şi *"Cuvântul Românesc"*. Au mai luat parte şi alţii, care într'un fel sau altul s'au simţit legaţi de cel trecut în lumea drepţilor.

Stelian Stănicel s'a născut în 4 Noembrie 1913 în Slobozia-Dâmboviţa, din mamă originară din Azuga şi tată din Râşnovul-Braşovului, fiind cel mai tânăr între cei şase copii ai familiei. După absolvirea Şcolii primare din Râşnov, urmează liceul *"Principele Nicolae"* din Sighişoara, iar mai departe doi ani de conservator şi simultan Facultatea de Drept din Bucureşti. Primul lui vis a fost să devină artist. Un vis legat de realitatea că în liceu, la serbările şcolare culturalo-naţionale, el a fost recitatorul numărul unu. Dar statura lui mică şi firavă i-a blocat visul. Şi aşa, s'a ţinut de Drept.

L-am cunoscut dela vârsta de 13 ani, când am ajuns a fi colegi în a treia liceală, eu fiind mutat de părinţi, din motive de o mai mare apropiere de casă, dela Liceul *"Radu Negru"* din Făgăraş la cel din Sighişoara. Şi din acele zile de vârstă de 13 ani, destinul ne-a ţinut legaţi în cea mai strânsă prietenie şi camaraderie timp de 69 de ani.

Fără nici o convenire sau plănuire, după anii exilului din Germania care a început în 1941 cu Lagărul de muncă dela Rostock şi a continuat cu internarea noastră în vestitul Lagăr de concentrare *"Buchenwald"*, ne-am reîntâlnit în exilul din America, unde el a ajuns în 1949 iar eu în 1952, la ideea lui, dar prin grija binecunoscutului sibian Nicolae Petra.

Nu este uşor să scrii despre un prieten mort, când sunt atâtea care ne-au legat. Pus într'o asemenea situaţie, dintre toate câte ar fi de spus, gândurile mi se opresc mai întâi de toate la cele esenţiale. La substanţa om, substanţa românism şi substanţa spirituală. Adică la trăsăturile care alcătuiesc fondul portretului celui trecut în nefiinţă. Trăsături care, atunci când sunt pozitive, capătă pe margine de mormânt proaspăt mai multă culoare şi mai multă intensitate.

Văzut ca om, Stelian Stănicel se exprima mai mult prin tăcere decât prin cuvinte. Rareori îşi manifesta făţiş gândurile, rămânând la intuiţia de trăire realizatoare în calm şi în tăcut. N'a cerut niciodată nimănui nimic pentru el, iar pentru ce el a făcut în cele ce i-au stat la inimă, n'a ţinut ca să se ştie. Dar mai mult decât acestea, ceea ce îl califică în primul rând ca om, rămâne o mare şi dedicată generozitate, cu o predilecţie strâns legată de românism şi Biserică.

Văzut ca Român şi ca naţional, Stelian Stănicel a rămas sub copleşitorul ghid al botezului lui în legionarism din timpul clasei a şasea liceală. Spun copleşitor, pentrucă atunci când el a absolvit Facultatea de Drept şi s'a înscris în Baroul Avocaţilor din Capitală, a fost în chip preponderent preocupat mai mult de altceva decât de sălile instanţelor de justiţie. Cu toate că îi era bine clar că orice activitate, orice serviciu prestat în cadrul Mişcării Legionare nu e legat de salarizări ci de o exclusivă autodăruire, de un exclusiv voluntarism, el a ţinut să fie un voluntar de toate zilele şi aşa s'a pus la dispoziţia Biroului de Secretariat al Mişcării Legionare, pentru a lucra în un mediu apropiat de toate zilele al *"Căpitanului"* Corneliu Zelea Codreanu, al lui Ion Belgea, Nicolae Horodniceanu şi al altor fruntaşi legionari. Când acest Secretariat a fost desfiinţat de marea prigoană carlistă antilegionară din 1938, Stănicel fuge în Polonia şi de acolo ajunge în Germania, iar de atunci încoace - excepţie doar o jumătate de an petrecut în ţară -, numai de exil a avut parte. Prigoana antilegionară antonesciană îl împinge în Germania, în fapt în Lagărul Buchenwald. Apoi venind comunismul, el îşi extinde în 1949 exilul în America.

Aici, îşi găseşte repede şi cu entuziasm locul în jurul fostului Şef al Studenţimii Române Viorel Trifa, devenit Arhiepiscopul Valerian al Diocezei Românilor din America. La fel ca şi mulţi alţii, el a simţit şi văzut în Arhiepiscopul Valerian un om înzestrat cu alese calităţi care fac din el personalitatea de frunte a exilului. Un simbol al unei ţări româneşti legată sus de Dumnezeu, iar jos de marea libertate de a fi ea însăşi pe temei de bună rânduială, de demnitate şi de cinste.

Stelian Stănicel a fost pentru Valerian primul om ne-oficial la dispoziţie şi ultimul om la ajutor. A dovedit acest lucru cu deosebire în 1984. În acele zile, când regimul comunist din ţară găsise calea de a-i veni de hac arhiepiscopului român anticomunist din America, operând la sigur prin încredinţarea dată lui Rosen într'o asemenea privinţă. Valerian a fost adus la punctul situaţiei de a trebui să se autoexileze undeva şi acel undeva a fost Portugalia. La propriul îndemn, Stănicel i-a urmat calea. Şi-a făcut cufărul şi s'a mutat şi el cu exilul în Portugalia, dus de nestăpânita dorinţă de a-i asigura lui Valerian un minim de confort sufletesc, prin a simţi şi şti că are în locul de surghiun în care se află, totuşi, pe cineva. Numai o uriaşă sensibilitate este în stare să procedeze aşa cum a procedat Stănicel în acest caz. Valerian a murit de bătaie de inimă într'o suburbană a oraşului Lisabona, iar Stelian Stănicel a fost confortul vederii unicului şi ultimului Român mai înainte de a muri.

Văduvit de moartea lui Valerian, şi după o perioadă de experimentare a vieţii de exil prin Spania şi Franţa, unde plănuise să se aşeze la un nepot, Stănicel, în chip cu totul nesocotit, în 1987 se întoarce de unde a plecat, adică în America, trăgând direct la mine, în Chicago, de unde mai apoi s'a mutat în Florida, din motive de sănătate.

Care au fost preocupările de bază ale lui Stelian Stănicel după moartea lui Valerian? Prima a fost, o concentrare a lui la o operă de a menţine cât mai mult în viaţă memoria *"Căpitanului"*. În această privinţă - legat şi de faptul împlinirii unei jumătăţi de veac dela asasinarea lui -, el s'a îngrijit în timpul în care a fost prin Spania de culegerea şi publicarea într'un frumos volum intitulat *"Corneliu Zelea Codreanu"* a celor mai expresive texte referitoare la Dumnezeu, Neam şi Legiune, exprimate de Căpitan. Volum apărut la Madrid în 1988. A doua preocupare a lui a fost, de asemenea, o menţinere cât mai vie în memorie a Arhiepiscopului Valerian, între altele şi printr'un sprijin generos dat instituţiei care îi poartă numele. E vorba de Centrul de Cercetări şi Documentare Româno-American *"Valerian D. Trifa"* de pe pământul *"Vetrei Româneşti"*.

Exilul nu-i lucru uşor. Intensitatea cu care se trăieşte în el, se înscrie cumva în fiecare zi a existenţei lui. Se înscrie pe viu. Aşa s'a înscris şi exilul lui Stelian Stănicel, care a absorbit în fiinţa lui felul de a vedea viaţa şi lumea prin principiile, concepţiile şi exemplele de trăire ale lui Corneliu Codreanu şi Valerian Trifa. Împărtăşind liniile acestora, a fost mereu de nestrămutat în crezul său spiritual-naţional. Şi poate că de abia acum, când el nu mai este printre noi, vom fi în stare să vedem mai clar cine a fost el, şi astfel să-i putem aprecia mai bine calităţile.

Stelian Stănicel s'a stins în trăirea unor idealuri care i-au călăuzit viaţa. A plecat pe drumul fără de sfârşit şi fără de întoarcere al morţii, lăsând în urmă doar amintirea ţinutei lui şi ceea ce el a făcut pozitiv. Iar în finalul finalului se proectează durerea despărţirii noastre de el, durerea din care îi dăm ultimul salut cu dragoste, cu prietenie, cu camaraderie şi cu o preţuire de neuitat.

Să-i fie ţărâna uşoară şi Dumnezeu să-l aibă în marea lui grijă !

Eugen BÂRSAN

AŞA CUM AM FOST

Nu spun că nu am greşit niciodată
Nu spun că am fost un sfânt pe pământ
Dar... afirm că mi-am dăruit viaţa toată
Luptei... pentru crezul meu sfânt.

Nici nu mi-am manifestat răzvrătirea
Pentru un scop personal şi meschin
Dar am râvnit pentru neam nemurirea
Şi-am vrut pentru toţi un cer mai senin.

Am fost unul din cei ce-au tras semnalul de-alarmă
Când roşul pericol ajunse la Iaşi
Dar ne-am izbit de forţa ocultă infamă
Ce'n noi vedea teribili vrăjmaşi.

Generaţia mea de foc ce-avea în primire
O ţară'ntregită... trebuia s'o păzim
Şi luptând ne-am găsit înalta menire
C'an slujba Dreptăţii şi-a Crucii să fim.

Unii bătrâni ne credeau copii răzvrătiţi
Alţii spuneau că suntem nebuni în dorinţi
Dar... tăcuţi sub insulte ne-am dus înfrăţiţi
Şi'n străbune virtuţi am îndurat umilinţi.

Cinstiţi cum am fost în tot ce ne leagă
Noi binele ţării l-am făcut cunoscut
Dar n'au vrut nici cum să'nţeleagă
Ce-am vrut şi ce înalte visări am avut.

Să ne curme elanul s'au pus baricade
Eram scuipaţi şi sugrumaţi de călăi
Dar apărându-ne Onoarea Credinţelor calde
Am suferit cruzimea mişeilor netrebnici şi răi.

De-atunci am trecut din prigoană'n prigoană
Şi'nfruntând Comunismul am rezistat,
Nu ne-a'ndoit durerea din rană
Nici foamea, nici lanţul în care am stat.-

Acum suntem dovada ce stă mărturie
C'am supravieţuit acestui pogrom
O spunem deschis ca'n lume să se ştie
Ce-am vrut ca să facem pentru Ţară şi Om.

Tiberiu HENŢEA